

ระเบียบผู้ตรวจการแผ่นดิน

ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน รวมถึงข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้การจัดระบบ การขอ การอนุญาต และการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ (๔) ประกอบมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบผู้ตรวจการแผ่นดินว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๖

(๒) ระเบียบสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาว่าด้วยการส่งเอกสารตามหมายเรียกของศาล พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ผู้ตรวจการแผ่นดิน” หมายความว่า ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินด้วย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

“ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของสำนักงาน

ข้อ ๕ ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ หรือดำเนินการอื่นใด เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด และคำวินิจฉัยของประธานผู้ตรวจการแผ่นดินให้ถือเป็นที่สุด

หมวด ๑

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน

ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ซึ่งเลขาธิการแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน ประกอบด้วย

(๑) เลขาธิการหรือรองเลขาธิการ เป็นประธานกรรมการ

(๒) พนักงานผู้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการ หรือพนักงานผู้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวนห้าคน เป็นกรรมการ

(๓) ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้มีผู้ช่วยเลขานุการ ได้ไม่เกินสองคน

ข้อ ๗ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ หรือมาตรการเกี่ยวกับการบริหาร การจัดระบบ การยื่นคำขอ การอนุญาตและการให้บริการข้อมูลข่าวสารของสำนักงานตามระเบียบนี้ โดยความเห็นชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๒) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับประเภทข้อมูลข่าวสารของสำนักงานที่ไม่ต้องเปิดเผย

(๓) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับประเภทข้อมูลข่าวสารของสำนักงานที่ควรจัดเก็บไว้ที่สำนักงาน หรือส่งไปยังหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่กำหนด ในกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

(๔) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน กับหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน

(๕) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาอนุญาตและการให้บริการข้อมูล ข่าวสารของสำนักงานตามระเบียบนี้

(๖) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นในกรณีที่มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินการ ตามระเบียบนี้

(๗) ดำเนินงานอื่นใดตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเลขาธิการมอบหมาย

ข้อ ๘ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ กรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุม เลือกกรรมการคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด เบื้องประชุมกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบผู้ตรวจการแผ่นดินว่าด้วยการนั้น

หมวด ๒

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน

ข้อ ๙ ให้สำนักงานจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน เพื่อเป็นสถานที่สำหรับประชาชนสามารถใช้ในการค้นหาและศึกษาข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวกตามสมควร สามารถเข้าตรวจสอบได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ และจัดให้มีพนักงานประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน เพื่อควบคุม ดูแล ตรวจสอบ ติดตาม และประสานงานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ข้อ ๑๐ ให้ส่วนงานภายในสำนักงาน จัดประเภทข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความรับผิดชอบส่งให้สำนักบริหารกลาง เพื่อรวบรวมและจัดระบบข้อมูลนั้นไว้ในศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๑ ให้พนักงานประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน อำนวยความสะดวกในการให้บริการข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน โดยจัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารของสำนักงานที่มีรายละเอียดเพียงพอสำหรับประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารได้เอง ซึ่งอาจจัดทำผ่านระบบดิจิทัลหรือระบบอื่นใดที่มีความสะดวกในการสืบค้นและมีการควบคุมความปลอดภัยของระบบด้วย

หมวด ๓

การขอข้อมูลข่าวสารและการอนุญาต

ข้อ ๑๒ ผู้ใดประสงค์จะเข้าตรวจสอบ ศึกษา ค้นคว้า หรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสาร ให้ยื่นคำขอตามแบบฟอร์มที่คณะกรรมการกำหนด หรือทำเป็นหนังสืออย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ขอข้อมูลข่าวสาร พร้อมเอกสารแสดงตัวบุคคล
- (๒) รายละเอียดของข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่เข้าใจได้ตามสมควร
- (๓) เหตุผลที่ขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หรือวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้
- (๔) ลายมือชื่อของผู้ขอ

กรณีผู้ขอตามวรรคหนึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาจทำเป็นหนังสือราชการหรือยื่นคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมทั้งแสดงเหตุผลและความจำเป็นก็เพียงพอ

การขอข้อมูลข่าวสารของสำนักงานตามหมายเรียกพยานเอกสารหรือคำสั่งของศาล ถือว่าเป็นการขอสำเนาข้อมูลข่าวสารตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๓ การขอข้อมูลข่าวสารของสำนักงานตามหมายเรียกพยานเอกสารหรือคำสั่งของศาลให้สำนักงานพิจารณาดำเนินการตามระเบียบนี้โดยไม่ชักช้า

ข้อ ๑๔ เลขาธิการหรือรองเลขาธิการซึ่งเลขาธิการมอบหมาย เป็นผู้ที่มีอำนาจอนุญาตให้ตรวจดู ศึกษา คั่นคว้า หรือให้ทำสำเนาข้อมูลข่าวสารของสำนักงานตามระเบียบนี้ ทั้งนี้ อาจมอบหมายให้คณะกรรมการเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

การอนุญาตให้ส่งเอกสารตามหมายเรียกหรือคำสั่งของศาล และการอนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน จะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ตรวจการแผ่นดินก่อน

ในกรณีที่ไม่อาจวินิจฉัยได้ว่าข้อมูลข่าวสารใดเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้หรือไม่ ให้เลขาธิการรายงานประธานผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๑๕ กรณีมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ให้สำนักงานแจ้งคำสั่งพร้อมเหตุผลให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ที่มีคำสั่ง และแจ้งให้ทราบถึงสิทธิและกำหนดเวลาในการอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย

ข้อ ๑๖ การเข้าตรวจดู การศึกษา คั่นคว้า การขอข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน หรือการขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน และการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ข้อมูลข่าวสารใดหากมีกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการขอข้อมูลข่าวสารและการอนุญาตไว้เป็นพิเศษ ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวด้วย

หมวด ๔

การให้บริการข้อมูลข่าวสาร

ข้อ ๑๗ ให้สำนักงานจัดให้มีสถานที่สำหรับศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน การติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน หรือให้คำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ และเป็นศูนย์ประสานงานกับส่วนงานภายในสำนักงาน เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารของสำนักงานสำหรับประชาชน

ข้อ ๑๘ ให้สำนักบริหารกลาง กำกับดูแลศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน เพื่อดำเนินการให้มีบริการข้อมูลข่าวสารของสำนักงานไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ศึกษา คั่นคว้า ตลอดจนเผยแพร่ ขยายจำหน่ายจ่ายแจก รวมทั้งจัดทำสำเนาข้อมูลข่าวสารด้วย

การบริหารข้อมูลข่าวสารของสำนักงานนอกจากที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ข้อ ๑๙ ให้คณะกรรมการกำหนดอัตราของข้อมูลข่าวสารของสำนักงานบางชนิดที่สามารถขายหรือจำหน่ายได้ และกำหนดค่าธรรมเนียมการให้บริการทำสำเนาหรือสำเนาที่มีการรับรองความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน โดยความเห็นชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน และจัดทำเป็นประกาศตามความในระเบียบนี้

รายรับจากการขายหรือจำหน่ายข้อมูลข่าวสารของสำนักงานหรือค่าธรรมเนียม ให้เป็นรายได้ของสำนักงาน

ข้อ ๒๐ สำนักงานจะอนุญาตให้ตรวจดูข้อมูลข่าวสารของสำนักงานได้ในกรณีที่เป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ และสำนักงานจะไม่อนุญาตในกรณีที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) การตรวจหรือขอข้อมูลนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ทางการค้าส่วนตน หรือเป็นการขอข้อมูลที่ไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ

(๒) เป็นข้อมูลข่าวสารที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐ หรือเป็นเรื่องที่ทางราชการยังไม่เปิดเผยและมีการกำหนดชั้นความลับ

(๓) เป็นข้อมูลข่าวสารที่กระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้อื่น

(๔) เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล หรือเป็นข้อมูลที่เปิดเผยแล้วอาจทำให้สามารถระบุตัวตนหรือข้อมูลส่วนบุคคลได้

(๕) เป็นข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน เว้นแต่เป็นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อปฏิบัติหน้าที่และอำนาจหรือตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาล

(๖) เป็นข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะต้องห้ามเปิดเผยตามกฎหมาย

ข้อ ๒๑ การเข้าค้นคว้าและอ้างอิงข้อมูลในเรื่องพิจารณาเสร็จของสำนักงาน ต้องกระทำภายในขอบเขตและภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องพิจารณาเสร็จของสำนักงานและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องต้องไม่เป็นเรื่องที่มีชั้นความลับ เว้นแต่มีสภาพเป็นเอกสารประวัติศาสตร์แล้ว

(๒) การขอทำสำเนารายงานการประชุมที่ไม่มีการรับรองในเรื่องพิจารณาเสร็จของสำนักงาน ไม่ว่าโดยวิธีการใด สำนักงานจะไม่อนุญาต เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นหรือได้รับอนุญาตจากเลขาธิการ โดยความเห็นชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๓) ในกรณีที่สำนักงานอนุญาตให้ค้นคว้าด้วยตนเองจากเครื่องคอมพิวเตอร์ของสำนักงาน สื่อดิจิทัล เอกสาร หรือหนังสืออื่นใด ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด โดยความเห็นชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๔) ในกรณีที่ผู้ขอประสงค์ที่จะนำข้อมูลในเรื่องพิจารณาเสร็จของสำนักงานไปใช้ในการดำเนินคดี ต้องมีหมายเรียกพยานเอกสารจากศาล

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่มีคำขอสำเนาและสำนักงานอนุญาตให้ทำสำเนาได้ ให้พนักงานประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน จัดทำสำเนาหรือสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร ที่มีผู้ยื่นคำขอภายในวันทำการนั้น ถ้าไม่อาจดำเนินการภายในวันทำการนั้น ให้แจ้งกำหนดวันและเวลา เพื่อให้ผู้ยื่นคำขอมารับแต่ต้องไม่เกินสิบห้าวันทำการ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอาจขยายระยะเวลาออกไปได้ แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันทำการ

กรณีเอกสารมีได้อยู่ในความดูแลของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนหรือพนักงานที่ดูแลรักษาเอกสารนั้นจัดทำสำเนาหรือสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร ภายในกรอบระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๒๓ การจัดทำสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร ให้พนักงานประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนหรือพนักงานที่ดูแลรักษาเอกสารนั้น แล้วแต่กรณี เป็นผู้รับรองโดยลงลายมือชื่อพร้อมทั้งชื่อตัว ชื่อสกุล และตำแหน่ง ตลอดจนวันเดือนปี ให้ชัดเจน เว้นแต่การจัดทำสำเนาส่งตามหมายเรียกของศาลให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนหรือพนักงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเอกสารนั้น เป็นผู้รับรองเอกสาร

ในการจัดส่งสำเนาข้อมูลข่าวสารตามคำขอ อาจดำเนินการส่งผ่านระบบดิจิทัล หรือไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับก็ได้ ทั้งนี้ สำนักงานอาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมและค่าจัดส่งสำเนาเอกสาร ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

พลเอก วิทวัส รชตะนันทน์

ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน